

OPENBAAR CENTRUM VOOR MAATSCHAPPELIJK WELZIJN VAN DE STAD TIENEN

DEONTOLOGISCHE CODE VOOR OCMW-RAADSLEDEN

Inleiding

De OCMW-raadsleden zijn zich bewust van de belangrijke maatschappelijke rol die zij vervullen. Luisterbereidheid, aanspreekbaarheid en dienstbaarheid, in rechtstreeks contact met de bevolking, worden terecht als noodzakelijk en waardevol beschouwd in een hedendaags democratisch bestel. De veelbesproken 'kloof' met de burger zal enkel en alleen door middel van een constructieve en op vertrouwen gebaseerde dialoog tussen de bevolking en haar verkozen vertegenwoordigers worden gedicht.

Het is derhalve essentieel dat de lokale mandatarissen gemakkelijk bereikbaar en vlot aanspreekbaar zijn. Zij moeten weten welke de vragen en problemen, de noden en behoeften zijn die leven in de lokale gemeenschap. Daartoe dienen zij over de nodige instrumenten en middelen te kunnen beschikken die hen in staat stellen adequaat te reageren op de vastgestelde knelpunten en desiderata. Die informerende, bemiddelende, ondersteunende en begeleidende functie – die een bij uitstek sociale dimensie vertoont, met name ten bate van de zwaksten en kwetsbaarsten in de samenleving – moet dan ook erkend en positief gewaardeerd worden.

Onderhavige "Deontologische code voor OCMW-raadsleden" bevestigt die erkenning en waardering, maar verbindt er tevens een coherent geheel van richtlijnen en principes aan dat de mandatarissen in acht zullen nemen bij de uitoefening van hun mandaat en bij hun dienstverlenende activiteiten ten behoeve van de bevolking. Die richtlijnen zijn geenszins bedoeld om de samenspraak tussen burger en mandataris te bemoeilijken of te bezwaren, maar strekken er integendeel toe de dialoog te bevorderen door middel van deontologische afspraken en spelregels die duidelijkheid willen scheppen omtrent datgene wat de burger op legitieme wijze kan en mag verwachten van een lokale politieke mandataris.

De "Deontologische code voor OCMW-raadsleden" vormt aldus een ethisch-deontologisch referentiekader voor het optreden van de lokale mandatarissen en wil bovendien een substantiële bijdrage leveren aan de versterking van de burgerzin, en dit door het verbieden van ongeoorloofde tussenkomsten en uiteenlopende vormen van voorspraak en favoritisme. Die berokkenen grote schade aan het imago en aan de geloofwaardigheid van de politiek en van de instellingen. Veeleer dan een instrument tot controle en sanctionering, vormt de "Deontologische code voor OCMW-raadsleden" in wezen een middel ter versteviging van de onafhankelijkheid van de lokale mandataris.

De aandacht moet ten slotte gevestigd worden op artikel 2 van de deontologische code. Die bepaling bevestigt uitdrukkelijk de verantwoordelijkheid die de mandataris draagt voor het optreden van zijn medewerkers of van derden, handelend in zijn opdracht. De deontologische code is onverkort op hen van toepassing; de inbreuken die zij desgevallend begaan, worden via een daartoe voorziene procedure aan de verantwoordelijke mandataris toegerekend.

I. Definities en toepassingsgebied

Artikel 1

De "deontologische code voor OCMW-raadsleden", hierna de deontologische code genoemd, omvat het geheel van beginselen, gedragsregels, richtlijnen en principes dat de OCMW-raadsleden tot leidraad dient bij de uitoefening van hun mandaat en bij dienstverlenende activiteiten ten behoeve van de bevolking.

Artikel 2

De deontologische code is van toepassing op de OCMW-raadsleden, met inbegrip van de OCMW-voorzitter, op de medewerkers van het OCMW-raadslid evenals op derden, handelend in opdracht van het OCMW-raadslid.

OCMW-raadsleden die een ander openbaar mandaat bekleden (bv. provincieraadslid of een parlementair mandaat) zijn er in die hoedanigheid eveneens toe gehouden de bepalingen van de deontologische code na te leven.

Zij zullen er tevens over waken dat zij, ook buiten hun politieke activiteiten en in het licht van deze code, geen dienstverlenende activiteiten ontplooiën die afbreuk doen aan de eer en de waardigheid van hun mandaat.

Artikel 3

De in de onderhavige code gehanteerde begrippen "burger" en "bevolking" moeten aldus begrepen worden dat zij ook slaan op groepen, verenigingen, bedrijven, en andere organisaties of entiteiten die particuliere belangen nastreven of behartigen.

II. Algemene plichten, doelstellingen en uitgangspunten

Artikel 4

De OCMW-raadsleden zullen voor de omschrijving van hun eigen dienstverlenende activiteiten geen termen gebruiken die verwarring kunnen scheppen met officiële, door de overheden ingestelde instanties belast met het verstrekken van informatie of met de behandeling van klachten.

Het gebruik van de termen "ombudsman", "ombudsvrouw", "ombudsdienst", "klachtendienst", "klachtenmanagement" en andere afleidingen of vergelijkbare samenstellingen met "ombud" en "klacht" is verboden.

Artikel 5

Bij hun optreden op en buiten het lokale bestuursniveau (gemeente en OCMW) en in hun contacten met individuen, groepen, instellingen en bedrijven, geven de OCMW-raadsleden te allen tijde en principieel voorrang aan het algemeen boven het particulier belang. Zij zien er in het bijzonder op toe elke vorm of schijn van belangenvermenging te vermijden

Artikel 6

Iedere vorm van dienstverlening, informatiebemiddeling, doorverwijzing of begeleiding gebeurt zonder enige materiële of financiële tegenprestatie van welke aard of omvang ook en mag geen enkele vorm van cliëntelisme inhouden.

Artikel 7

De OCMW-raadsleden staan op dezelfde gewetensvolle manier ten dienste van alle burgers die op hun dienstverlening een beroep wensen te doen, zonder onderscheid naar taal, geslacht, leeftijd, ras, afstamming, sociale status, seksuele geaardheid, nationaliteit, filosofische en/of religieuze overtuiging, ideologische of politieke voorkeur of persoonlijke gevoelens.

Artikel 8

Tussenkomen bij gerechtelijke en politionele instanties om de juridische besluitvorming in individuele dossiers te beïnvloeden, bijvoorbeeld om een proces-verbaal te laten seponeren, zijn verboden.

Artikel 9

Indien OCMW-raadsleden, al dan niet via een tussenpersoon, een persoonlijk belang of enige betrokkenheid hebben bij een bepaald dossier, stellen zij hiervan de secretaris van het OCMW op de hoogte. Deze laatste verstrekt de nodige inlichtingen aan de OCMW-raad en vraagt het betrokken raadslid zich niet in te laten met de behandeling van het dossier.

III. Specifieke bepalingen

1. Het OCMW-raadslid als informatiebemiddelaar en als doorverwijzer

Artikel 10

Het behoort tot de wezenlijke taken van de OCMW-raadsleden informatie te ontvangen en te verstrekken, in het bijzonder over de diensten die instaan voor informatieverstrekking en over de manier waarop de burger zelf informatie kan opvragen in het kader van de openbaarheid van bestuur.

Artikel 11

De OCMW-raadsleden stellen informatie ter beschikking van de burger met betrekking tot de werking van de ombudsdiensten en van de diensten die instaan voor de behandeling van klachten over het optreden of het stilzitten van de overheid.

Artikel 12

Bepaalde informatie mag door de OCMW-raadsleden niet worden verstrekt. Het betreft o.m.:

- de informatie waarop degene die er om verzoekt geen recht kan laten gelden;
- de informatie die overeenkomstig de wettelijke en reglementaire bepalingen inzake de openbaarheid van bestuur niet mag worden meegedeeld.

2. Het OCMW-raadslid als doorverwijzer

Artikel 13

De OCMW-raadsleden verwijzen de vragensteller, waar mogelijk, naar de bevoegde administratieve dienst(en). Waar het gaat om de behandeling van klachten en/of conflicten, worden de belanghebbenden in eerste instantie doorverwezen naar de bevoegde klachten- of ombudsdienst.

3. Het OCMW-raadslid als vertrouwenspersoon

Artikel 14

In het kader van hun publiek mandaat kunnen OCMW-raadsleden de rol van vertrouwenspersoon vervullen. Zij nemen daarbij de nodige discretie in acht.

4. Het OCMW-raadslid als administratieve begeleider en ondersteuner

Artikel 15

OCMW-raadsleden kunnen de burgers, op hun vraag, ondersteunen en begeleiden in hun relatie met de administratie of met betrokken instanties. Zij kunnen de burgers helpen om, via de daartoe geëigende kanalen en procedures, een aanvraag te richten tot de overheid, informatie te verkrijgen over de stand van zaken van een dossier, daarover verdere uitleg en verantwoording te vragen en voorafgaande vragen te stellen over de administratieve behandeling van dossiers.

Artikel 16

Omdat steeds meer overheidsdiensten en gespecialiseerde diensten een ombudsdienst of klachtendienst hebben ingesteld ter oplossing van conflicten, moeten de OCMW- raadsleden de burger in eerste instantie doorverwijzen naar de bevoegde ombuds- of klachtendienst.

Indien OCMW-raadsleden klachten over de werking van het OCMW-bestuur ontvangen, verwijzen zij door naar de klachtencoördinator van het OCMW.

Artikel 17

OCMW-raadsleden hebben het recht te vragen naar concrete toelichting bij de bestaande regelgeving of bij een genomen beslissing, naar de stand van zaken van een dossier of de verantwoording voor het niet-beantwoorden van vragen gesteld door de burger.

Artikel 18

Bij het ondersteunen en begeleiden van vraagstellers, respecteren de OCMW-raadsleden de onafhankelijkheid van de ambtenaren en diensten, de objectiviteit van de procedures en de termijnen die als normaal beschouwd worden voor de afhandeling van soortgelijke dossiers.

OCMW-raadsleden kunnen geen opdrachten geven aan personeelsleden van het OCMW.

Artikel 19

Wanneer het OCMW-raadslid optreedt als administratief begeleider of ondersteuner van de burger wordt de eventuele briefwisseling ter zake op naam van de burger gevoerd. Er wordt op geen enkele wijze melding gemaakt van de ondersteunende en begeleidende rol van het OCMW-raadslid.

IV. Tussenkomen**Artikel 20**

Bespoedigingstussenkomen zijn tussenkomen via dewelke OCMW-raadsleden een administratieve procedure proberen te bespoedigen in gevallen of in dossiers die zonder die tussenkomst een regelmatige afloop of resultaat zouden krijgen, maar dan na verloop van een langere verwerkings- of behandelingstermijn.

Dergelijke tussenkomen, die een ongelijke behandeling van de betrokken burgers inhouden, zijn verboden.

Worden niet beschouwd als bespoedigingstussenkomen en zijn derhalve toegestaan:

- vragen naar de redenen en oorzaken van de langdurige of laattijdige behandeling van een dossier;
- het vestigen van de aandacht op of het meedelen aan de behandelende ambtenaar of dienst, van bijzondere gegevens en relevante informatie die een versnelde behandeling van het dossier, gelet op de hoogdringendheid ervan, objectief rechtvaardigen;
- vragen om toelichting bij de toepasselijke regelgeving;
- vragen betreffende de elementen en motieven die aan de basis liggen van een genomen beslissing.

Artikel 21

Begunstigingstussenkomen zijn tussenkomen waarbij het OCMW-raadslid zijn voorspraak aanwendt teneinde de afloop of het resultaat van een zaak of van een dossier te beïnvloeden in de door de belanghebbende burger gewenste zin.

Dergelijke tussenkomen zijn verboden.

Artikel 22

Tussenkomen bij selectievoerende instanties, die tot doel hebben het bevorderen van kansen op benoeming, aanstelling en bevordering in de administratie, zijn verboden.

OCMW-raadsleden die om steun gevraagd worden door of voor kandidaten die een functie, aanstelling of bevordering ambiëren, delen betrokkene mee dat de aanstelling, de benoeming of de bevordering gebeurt op basis van de geldende normen en procedures. Zij verwijzen de belanghebbende naar de bevoegde dienst of instantie.

Artikel 23

Worden niet beschouwd als begunstigingstussenkomsten en zijn derhalve toegestaan:

- het inwinnen en verstrekken van informatie omtrent de modaliteiten, de voorwaarden en de organisatie van selectieprocedures, examens, geschiktheids- en bekwaamheidstests en de procedures inzake benoemingen, aanstellingen en bevorderingen;
- het uitoefenen van toezicht op het correcte verloop en de objectiviteit van de in het vorig lid bedoelde procedures, examens en tests, zonder zich in het verloop ervan te mengen of er in te interveniëren met het oog op de beïnvloeding van het resultaat en/of van de beoordeling;
- het informeren van belangstellenden met betrekking tot werkaanbiedingen en vacatures in de particuliere en in de overheidssector. Voor deze informatietaak mogen zij geen enkele tegenprestatie, van welke aard ook, beloven of leveren aan de betrokken werkgevers. Zij moeten zich ook onthouden van enige aanbeveling, zowel schriftelijk als mondeling.

V. Onrechtmatige en onwettige voordelen**Artikel 24**

Elke bevoordeling of poging tot bevoordeling, waarbij een burger door toedoen, bemiddeling of voorspraak van een OCMW-raadslid een resultaat poogt te bereiken dat onrechtmatig of onwettig is, is verboden.

Artikel 25

Tussenkomsten van OCMW-raadsleden met de bedoeling de toewijzing en/of de uitvoering van contractuele verbintenissen met de lokale overheid te beïnvloeden, zijn verboden.

VI. Schijndienstbetoon en ongevraagd dienstbetoon**Artikel 26**

Alle vormen van schijndienstbetoon, waarbij OCMW-raadsleden bewust maar onterecht de indruk wekken dat zij bij de goede afloop van een dossier daadwerkelijk tussenbeide gekomen zijn, zijn verboden. Wanneer een burger daar niet om heeft gevraagd, zal het OCMW-raadslid hem niet aanschrijven of contacteren teneinde hem, in plaats van of naast de officiële kennisgeving, op de hoogte te brengen van de beslissing die betreffende het dossier genomen werd.

Artikel 27

Alle vormen van ongevraagd dienstbetoon, waarbij OCMW-raadsleden wel degelijk daadwerkelijk optreden om een gunstige afloop van een dossier te bewerkstelligen, maar zonder dat de betrokken burger daarom heeft gevraagd, zijn verboden.

VII. Bekendmaking van de dienstverlening

Artikel 28

Het is de OCMW-raadsleden verboden publiciteit te maken voor dienstverlenende activiteiten. Zij kunnen bekendheid geven aan hun bereikbaarheid voor de bevolking. Die informatieverstrekking wordt beperkt tot het bekendmaken van een of meer contactadressen, naam en mandaat van het OCMW-raadslid, spreekuren, telefoon- en faxnummer en e-mailadres. Eventueel kan een foto van bescheiden afmetingen worden gepubliceerd.

Het eerste lid is niet van toepassing op bladen van politieke partijen of op eigen politieke publicaties.

Artikel 29

De OCMW-raadsleden maken in hun verkiezingspropaganda en -mailings, die individueel geadresseerd zijn, geen melding van de diensten die zij desgevallend voor de betrokkenen hebben verricht. In geen geval mogen zij de indruk wekken dat zij om steun vragen in ruil voor bewezen diensten.

Artikel 30

OCMW-raadsleden onthouden zich van het verstrekken van vertrouwelijke informatie aan derden zolang het OCMW-bestuur deze informatie nog niet langs de geëigende officiële kanalen openbaar heeft gemaakt.

VIII. Naleving, controle en sanctionering

Artikel 31

De OCMW-raadsleden verbinden zich ertoe onderhavige deontologische code na te leven.

Artikel 32

Onder het gezag van de voorzitter van het OCMW, zorgt de secretaris van het OCMW ervoor dat de dossierbehandelende ambtenaren alle tussenkomsten, welke ook de aard van de tussenkomst of de hoedanigheid van de interveniënt is, opnemen in het desbetreffende administratieve dossier.

Worden niet beschouwd als tussenkomsten die in het administratief dossier moeten worden opgenomen:

- louter informatieve vragen van algemene of technische aard die niet de intentie hebben de visie of de behandelingstermijn van de betrokken ambtenaren te beïnvloeden;
- vragen en/of tussenkomsten van uitvoerende mandatarissen in het kader van hun functionele en hiërarchische relaties ten aanzien van de behandelende ambtena(a)r(en) of diensten.

De behandelende ambtenaar deelt de interveniënt mee dat de tussenkomst bij het dossier zal worden gevoegd.

Artikel 33

Eenieder die geconfronteerd worden met een interventie van een OCMW-raadslid of van een in artikel 2 bedoelde medewerker of derde, die kennelijk strijdig is met onderhavige deontologische code, maakt hiervan melding bij de OCMW-secretaris, en dit binnen tien dagen volgend op de interventie.

Een kopie van de melding wordt onverwijld bij aangetekende brief ter kennis gebracht van het betrokken raadslid. Anonieme klachten of meldingen zijn onontvankelijk.

De aangetekende brief vermeldt:

- de verwijzing naar de in bijlage gevoegde melding;
- de plaats, de dag en het uur van de zitting waarop de OCMW-raad de melding zal beoordelen;
- de mogelijkheid tot inzage van het dossier;
- het recht op bijstand en vertegenwoordiging door een verdediger naar keuze;
- het recht om een schriftelijk verweer in te dienen en/of stukken neer te leggen die hij wil toevoegen aan het dossier en dit tot vijf dagen voor de zitting;
- het recht om gehoord te worden op de dag van de zitting.

De secretaris van het OCMW legt de in het eerste lid omschreven melding voor aan de OCMW-raad binnen dertig dagen na ontvangst.

De OCMW-raad onderzoekt de gegrondheid van de melding in besloten zitting. Daarbij moet het recht van verdediging van het betrokken raadslid of de in artikel 2 bedoelde medewerker of derde worden gevrijwaard.

De OCMW-raad doet uitspraak in besloten zitting binnen dertig dagen na ontvangst van de melding.

Alle in dit artikel bepaalde termijnen worden opgeschort tijdens de maanden juli en augustus.

Als de OCMW-raad bij twee derde meerderheid van haar leden een inbreuk op de deontologische code vaststelt, wordt een publieke afkeuring van de handelswijze van het betrokken raadslid uitgesproken.

IX. Datum van inwerkingtreding

Artikel 34

De deontologische code van de OCMW-raadsleden treedt in werking de dag na de goedkeuring ervan door de raad voor maatschappelijk welzijn. De code blijft van kracht na een volledige vernieuwing van de raad voor maatschappelijk welzijn, totdat de nieuwe OCMW-raad een nieuwe deontologische code heeft aangenomen.

Artikel 35

Ieder lid van de raad voor maatschappelijk welzijn ontvangt tijdens de eerste zitting van de raad volgend op de goedkeuring ervan een exemplaar van de deontologische code.

Goedgekeurd door de raad voor maatschappelijk welzijn in zitting van 10 april 2013.

NAMENS HET OCMW:

De Secretaris,

De Voorzitter,

Jan LAMBRECHTS

Frederic CLOSSET